

Heyecanlar Nasıl Değerlendirilir? (Reşat ÖNDER)

“Ahlakçılar, heyecanı daima ne idiği belirsiz bir olay, salim ve açık düşünceyi bozan bir şey saymışlardır.

Alyenistler (deli hekimleri), heyecanın zihin bozukluklarında ki önemini ve aşırı derecesinden sebep, heyecana patalojik bir olay, organik ve zihni bir düzensizlik gözüyle bakarlar.

Biyolojistler, heyecanlı tepkilerin bir fonksiyonunun olduğunu kabul etmezler: onlar bu tepkilere, sinir sistemine başıboş kuvvetlerin salınmasıyla meydana gelmiş basit bir mekanik sonuç gibi bakarlar.”¹

Heyecan, ne ahlakçıların dediği gibi “ne idiği belirsiz bir olay”; ne deli hekimlerin dediği gibi “patolojik bir olay”; ne de biyolojistlerin dediği gibi “basit bir mekanik sonuç” olarak kabul edilebilir. Çalışmamız, heyecanları ne idiği belirsizlikten çıkaracak; tamamen patolojik bir olay olmadığını da saptayacak; hele hele basit bir mekanik sonuç olmadığını görelecektir.

¹ GUILLAUME, a.g.e., s.84.